

TOIMINTASUUNNITELMA

UUDENMAAN LASTENLIITTO
Kirkkonummen iltapäivätoiminta
2020-2021

Toimintasuunnitelma 2020-2021

1	LASTENLIITTO – UUDENMAAN PIIRI RY.....	3
2	HENKILÖKUNTA JA YHTEYSTIEDOT	3
3	TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET	3
4	TOIMINNAN SISÄLTÖ JA SUUNNITTELU	4
5	TOIMINNAN TOTEUTUS.....	5
5.1	Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen ja edistäminen	5
5.1.1	<i>Fyysinen hyvinvointi</i>	5
5.1.2	<i>Psyykinen hyvinvointi</i>	5
5.1.3	<i>Sosiaalinen hyvinvointi</i>	5
5.1.4	<i>Kiusaamisen ennaltaehkäisy</i>	6
5.2	Eettinen kehitys ja yhdenvertaisuus	6
5.3	Leikki ja vuorovaikutus	7
5.4	Liikunta ja ulkoilu	7
5.5	Ruokailu ja lepo	7
5.6	Kulttuuri ja perinteet.....	7
5.7	Kädentaidot ja askartelu.....	8
5.8	Kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu	8
5.9	Mediataidot.....	8
5.10	Arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa.....	8
5.11	Erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit.....	8
6	TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	9
6.1	Yhteistyö.....	9
6.1.1	<i>Yhteistyö kodin kanssa</i>	9
6.1.2	<i>Yhteistyö koulun kanssa</i>	9
6.1.3	<i>Yhteistyö kunnan kanssa</i>	9
6.2	Välipala.....	10
6.3	Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma	10
6.4	Toiminta-aika, asiakasmaksut ja rahoitus	10
6.5	Vakuutukset.....	10
6.6	Tilat ja lapsimäärät.....	10
7	TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI.....	10

Liitteet:

- Yksikkökohtaiset liitteet (Kirkkoharju, Laajakallio, Vuorenmäki)
- Korona-ajan turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (päiv. 08/2020)
- Korona-ajan huoltajainfot (8.8.2020) suomeksi, englanniksi, ruotsiksi ja arabiaksi
- Lasten muistilista korona-aikaan

Toimintasuunnitelma 2020-2021

1 UUDENMAAN LASTENLIITTO

Lastenliitto on ympäri Suomea toimiva lapsi- ja varhaisnuorisojärjestö. Järjestämme toimintaa lapsille ja lapsiperheille ja tuemme aikuisia vanhemmuudessa. Arvojamme ovat erilaisuuden hyväksyminen, vastuuntuntoisuus ja oman elämän hallinta. Toiminnassamme edistetään terveitä elämäntapoja, hyvää käytöstä, luovuutta, vahvaa itsetuntoa, yhteistyökykyisyyttä ja kestävää kehitystä.

Uudenmaan Lastenliitto on osa Lastenliittoa. Järjestö on perustettu vuonna 1972 ja Uudenmaan piiri 1975. Piirin tarkoituksena on toimia Uudenmaan alueen paikallisyhdistysten yhteistyökumppanina ja uusien yhdistysten toiminnan käynnistäjänä. Uudenmaan Lastenliitto ry on järjestänyt lakisääteistä iltapäivätoimintaa Kirkkonummella jo vuodesta 2013 alkaen. Kaudella 2019-2020 järjestämme lakisääteistä iltapäivätoimintaa kolmella koululla; Laajakallio, Vuorenmäki ja Kirkkoharju.

Vuonna 2013 perustettu Kirkkonummen paikallisyhdistys järjestää paikallisille lapsille harrastekerho ja leiritoimintaa Kirkkonummen alueella.

2 HENKILÖKUNTA JA YHTEYSTIEDOT

Uudenmaan piirin toiminnanjohtaja

Virve Hakasalo 050-5533 995, uusimaa@lastenliitto.fi

Kirkkonummen aluekoordinaattori

Hanna Sares 045-104 1419, hanna.sares@lastenliitto.fi

Toimistos sihteeri

Sallamari Mäkinen 045-853 3939, uusimaa.sihteeri@lastenliitto.fi

Laajakallion iltapäiväkerho

046-920 9155, ip.laajakallio@lastenliitto.fi

Kirkkoharjun iltapäiväkerho

050-5533 990, ip.kirkkoharju@lastenliitto.fi

Vuorenmäen iltapäiväkerhot

045-845 4300 (vihreät), 045-845 4301 (keltaiset),
ip.vuorenmaki@lastenliitto.fi

Ryhmässä aina vähintään yksi ohjaaja, joka täyttää 9 a §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset. Henkilöstömme koulutetaan säännöllisesti sekä omilla, että ulkopuolisten järjestämällä koulutuksilla. Henkilöstöllämme ensiaputaitoja päivitetään säännöllisesti. Järjestämme koulutusta, tarjoamme mahdollisuuden koulututtua ja tuemme ohjaajiamme hakemaan koulutuksiin.

Vastuuohjaajamme vastaa kerhon yleisestä toimivuudesta sekä kuukausisuunnitelmien tekemisestä ja toteuttamisesta. Kirkkonummen aluekoordinaattori, toiminnanjohtaja ja hallitus vastaavat toiminnan laadukkaasta toteutumisesta ja sen kehittamisestä jatkossa.

3 TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Toimintamme tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveyttä ja kehitystä sekä luoda hyvä pohja kasvuille. Haluamme tarjota turvallisen kasvuympäristön koulupäivän jälkeen sekä auttaa luomaan perustan hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja tukea perheitä ja koulua kasvatustehtävän toteuttamisessa. Tarjoamme virikkeellistä ja motivoivaa iltapäivätoimintaa, jonka tarkoituksena on kehittää lapsen itsetuntoa ja osallisuutta sekä muiden huomioonottamista. Korostamme toiminnassamme kohteliaita ja hyviä käytöstapoja sekä yhteistyökykyä, vastuullisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä.

Lakisääteisen iltapäivätoiminnan toteuttamista ohjaavat valtakunnalliset koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet sekä kunnan oma iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma.

Toimintasuunnitelmaamme laadittaessa on otettu huomioon Opetushallituksen Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden ja Kirkkonummen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman lisäksi lasten ja vanhempien toiveita sekä ohjaajiemme ammatillisia vahvuuksia. Iltapäivätoiminnan ohjaajamme osallistuvat toiminnan sisällön suunnitteluun ja kehittämiseen. Kaikille ohjaajillemme on varattu yhteistä suunnitteluaikaa toimintamme laadun takaamiseksi. Ryhmän vastuuohjaajalla on lisäksi tarvittaessa vähintään yksi tunti työaikaa viikossa muita tehtäviä varten. Töitä jaetaan lisäksi aluekoordinaattorin ja vastuuohjaajien kesken.

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Yksikkökohtaiset kausisuunnitelmat, toiminnan teemaviikot sekä viikko-ohjelmat ja tuntisuunnitelmat löytyvät yksikkökohtaisista liitteistä. Yksikkökohtaiset liitteet valmistuvat kauden alussa ja ne toimitetaan koteihin elosyyskuun vaihteessa.

4 TOIMINNAN SISÄLTÖ JA SUUNNITTELU

Tarjoamme iltapäiväkerholaisillemme laadukasta ohjattua vapaa-ajantoimintaa. Päivittäiseen ohjelmaan kuuluu ulkoilua, välipala, läksy-/lepohetki, ohjattu toimintahetki sekä valvottua vapaata toimintaa; leikkiä, liikkumista, pelaamista ja piirtämistä. Lasten käytössä on piirustustarvikkeita, lautapelejä, kirjoja, erilaisia leluja ja liikuntavälineitä niin sisä- kuin ulkokäyttöön. Ammattitaitoiset ohjaajamme suunnittelevat iltiksen toimintaa huomioiden ryhmän ja yksilöiden tarpeet ja toiveet. Päivät ovat rakenteeltaan ja sisällöltään sellaisia, että ne luovat mahdollisuudet luovuuteen, leikkiin ja iloon sekä rauhoittumiseen, oppimiseen ja yhdessä tekemiseen.

Iltapäiväkerhoissamme on monipuolista toimintaa. Vuoden jokaiselle viikolle on oma teema. Päivittäiset yhteiset ohjatut #kivaa yhdessä-toimintahetket jakaantuvat iltiksissämme päiväteemoihin kuten ulkoilupäivä, kädentaitojenpäivä, liikuntapäivä ja lelupäivä sekä lasten oma toivepäivä. Ulkoilupäiviä vietetään leikkien ja liikkuen koulun piha-alueella tai tehden pieniä retkiä lähialueen puistoihin ja metsiin. Kädentaitojen päivinä piirretään, maalataan tai askarrellaan. Liikuntapäivää vietetään joko ulkona tai sisällä. Olemme saaneet kaikilta kouluilta käyttöömme vähintään yhden salivuoron. Salissa lapset pääsevät kokeilemaan monipuolisesti erilaisia liikuntalajeja sekä leikkimään liikuntaleikkejä. Lelupäivien ohjelmaan voi leikkien lisäksi kuulua mm. tietovisailuja, levyraateja tai liikuntaleikkejä sisällä tai ulkona. Toivepäiviä vietetään sisällä, salissa tai ulkona ja ohjelman suunnittelevat lapset.

Toiminnassamme panostetaan lasten osallisuuteen ja iltisläiset saavat osallistua toiminnan sisällön suunnitteluun yhdessä ohjaajien kanssa. Kaikissa iltiksissämme on käytössä toiveboxi, jonne lapset saavat piirtää ja kirjoittaa omia toiveita. Kuukausittain ohjaajat kyselevät lapsilta toiveita ohjelmaa suunnitellessaan. Kerran viikossa iltiksissämme vietetään toivepäivää, jonka ohjelman ovat suunnitelleet lapset. Vuosittain iltiksissämme juhlietaan myös lastenviikkoa.

Me Lastenliitolla korostamme toiminnassamme kohteliaita ja hyviä käytöstapoja, yhteistyökykyä ja toisen huomioonottamista sekä erilaisuuden hyväksymistä. Panostamme toiminnassamme tiiviin ryhmähengen luomiseen mm. pienryhmätoimintojen sekä päivittäisen yhteisen toiminnan avulla. On tärkeää, että kaikilla on iltiksessä kavereita ja mukava iltapäivä turvallisessa paikassa ja seurassa.

Vallitseva Koronatilanne vaikuttaa toiminnan sisältöön kaudella 2020-2021. Näin ollen toimintasuunnitelmaan kirjatut suunnitelmat, lähinnä toiminnan sisältöön liittyvät suunnitelmat, voivat muuttua tai vaihtua kauden aikana mm. viranomaisohjeistuksien takia. Toiminta tulee olemaan kaikissa yksiköissämme ulkoilupainotteista. Ohjelmaa, niin ohjattua kuin vapaata toimintaa toteutetaan sisällä mahdollisuuksien mukaan väljissä tiloissa (kuten koulu meille tiloja myöntää), esimerkkinä jaetuissa pienemmissä luokakohtaisissa ryhmissä ja /tai salitoimintaa. Yksiköiden ohjaajat toimivat työssään kunkin hetken viranomaisohjeistuksien mukaan (mm. THL, OPH, STM ja AVI). Yksiköissä toimitaan niin ikään myös kunnan ja koulukohtaisten ohjeistuksien mukaisesti. Olemme ennalta huomioineet korona-ajan rajoitukset ja siihen liittyen mm. lasten turvallisuus sekä mm. ryhmissä olevien tuen tarpeiden/aikuisten erityistä huomioita vaativien lasten määrän. Tämän takia aloittaa toimintakauden alussa ryhmissä lisäaikuisia verrattuna lapsimäärään. Huoltajille lähetämme ennen kauden alkua sähköpostilla tietoa mm. kuinka huomioimme turvallisuuden toiminnassa korona-aikana. Huomioimme turvallisuuteen liittyvissä ohjeistuksissa myös muut kuin suomenkieliset asiakkaat ja tästä johtuen koronaan liittyvät infot on tehty suomen kielen lisäksi englanniksi, ruotsiksi ja arabiaksi. Olemme pystyneet hyödyntämään ohjaajiemme laajaa kielitaitoa. Edellä mainittujen kielten lisäksi, meiltä on mahdollista saada ohjeita myös ranskan kielellä. Infot löytyvät myös internetsivuiltamme iltapäivätoiminnan osiosta, jonne päivitämme aina tarpeen mukaan kulloinkin voimassa olevia ohjeistuksia. Internet-sivuilta löytyy myös yhteystiedot joista voi kysyä ohjeita ja tietoja edellämmainituilla

Toimintasuunnitelma 2020-2021

kielillä. Alkukauden infot ovat kaudella 2020-2021 liitetty myös tähän toimintasuunnitelmaan. Toiminnassa olevia lapsia ohjeistetaan ikätasohuomioiden huolehtimaan turvallisuuteen liittyvistä asioista. Liitteenä toiminnassa käytettävä Lasten muistilista korona-aikaan.

5 TOIMINNAN TOTEUTUS

5.1 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen ja edistäminen

Kirkkonummella aamu- ja iltapäivätoiminnan valtakunnallisten tavoitteiden sisällöissä painotetaan kunnan koulutuspoliittiseen ohjelmaan kuuluvia seuraavia yleisiä kasvatuseriaatteita: terve itsetunto ja hyvät sosiaaliset taidot. Lapsen terve itsetunto perustuu fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

5.1.1 Fyysinen hyvinvointi

Iltapäivätoiminnassamme fyysisen hyvinvoinnin tukeminen tarkoittaa käytännössä auttaa ja tukea lasta omaksumaan myönteinen asenne liikuntaa kohtaan sekä terveellisiin ruokailutottumuksiin ja riittävään lepoon ja rentoutumiseen. Kts. kohta 5.4. Liikunta ja ulkoilu sekä 5.5. Ruokailu ja lepo.

5.1.2 Psyykinen hyvinvointi

Psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen käytännön toiminnassa näkyy jo ohjaajiemme toimintaa ryhmälle suunnitellussa ja ottaessa huomioon ryhmän yksilöiden kehitystason ja tuentarpeet.

Iltapäivätoiminnassamme lapsia rohkaistaan omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen sekä tuetaan näin kasvua hänen siirtyessä päiväkotimaailmasta kouluympäristöön. Lapsen itsetuntoa pyritään nostamaan tarjoamalla jokaiselle onnistumisen kokemuksia ja myönteisiä elämyksiä sekä kiittämällä ja kehumalla yrityksiä ja onnistumisia.

Ohjaajien tehtävänä on tutustua jokaiseen lapseen yksilönä sekä tarjota aikuisen seuraa ja läsnäoloa sekä luoda kerholle turvallinen ja välittävä ilmapiiri, jossa jokaisesta välitetään ja jokaista kuunnellaan sekä arvostetaan omana itsenään. Ohjaajien tehtävänä on luoda kerhon lapsille turvallinen ilmapiiri kantaen vastuun ryhmästä ja toiminnasta sekä viestiä lapsille selkeästi, että he eivät hyväksy loukkaavaa tai epäkunnioittavaa käytöstä ja lapset tietävät mikä on sallittua ja mikä ei. Ohjaajien antama käyttäytymisen malli ja heidän välinen vuorovaikutus ohjaa myös lapsia käyttäytymisessä. Niin ikään aikuiset sopivat yhteiset menettely- ja kasvatuseriaatteet. Tämän vuoksi panostamme toiminnassamme myös ohjaajiemme työhyvinvointiin ja tiimityöskentelytaitoihin. Ohjaajamme tekevät kunkin kauden alussa tiimisopimuksen, jossa käsitellään edellä mainittuja asioita. Näihin palataan aktiivisesti mm. viikoittaisissa tiimipalavereissa, kuukausipalavereissa sekä tiimien kehityskeskusteluissa.

5.1.3 Sosiaalinen hyvinvointi

Lasten sosiaaliseen hyvinvointiin sekä sosiaalisten taitojen edistämiseen panostamme kerhoillamme seuraavalla tavalla: Tavoitteenamme on luoda iltapäiväkerhoon tiivis ryhmähenki. Kauden alussa perusteelliseen ryhmäyttämiseen panostaminen on koettu parhaimmaksi ja tehokkaimmaksi keinoksi kasvattaa ryhmäläisten keskinäistä kunnioitusta ja avoimuutta sekä yksilön turvallisuuden tunnetta ja ennaltaehkäistä kiusaamista ja syrjäytymistä. Ohjaajamme ovat ammattitaitoisia ryhmänohjaajia ja ovat tietoisia mm. ryhmän eri kehitysvaiheista sekä osaavat tunnistaa näihin liittyvät tarpeet ryhmää ajatellen. Ohjaajat saavat lisäksi työnohjausta pitkin kautta myös näihin asioihin liittyen. Kerhoilla on toimintaohjeet ongelmatilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja tunnistamiseksi sekä niihin puuttumiseen.

Ohjatuissa toiminnoissa ja viikkoteemoissa käsitellään suvaitsevaisuuteen ja yhdessä toimimiseen liittyviä aihealueita. Näille aiheille on tärkeää antaa tarpeeksi tilaa erityisesti alkukaudesta. Leikkiryhmät ovat esimerkkinä ryhmäytymistä vahvistamana toimintana; uusia ystävyyssuhteita syntyy kun kaveriporukoita sekoitetaan. Yhteinen ohjattu toiminta kasvattaa lasten osallisuutta sekä vahvistaa tunnetta ryhmään kuulumisesta. Iltapäiväkerhon hyvä ryhmähenki on omiaan lisäämään yhteisöllisyyttä. Ohjaajat pyrkivät hyödyntämään ryhmän vuorovaikutusta kasvatuksellisesti painottamalla arkipäivän tilanteisiin liittyviä keskusteluja ja tapahtumia rakentavasti. Apuna ja työkaluna ohjaajillamme on MLL:n materiaali Reilusti

Toimintasuunnitelma 2020-2021

ryhmässä; harjoittelemalla sosiaalisten taitojen taitureiksi. Materiaalin leikkien-, liikkuen-, tutkien- ja taiteiden osioista voidaan erilaisten leikkien kautta harjoittaa sosiaalisia taitoja.

5.1.4 Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Ohjaajat tekevät yhdessä kerholaisten kanssa heti kauden alussa kerhon säännöt. Säännöt tehdään yhteisen viihtymisen sekä fyysisen ja henkisen turvallisuudentunteen pohjalle ja niissä otetaan huomioon myös koulun säännöt. Yhteisten sääntöjen noudattaminen ja niistä kiinnipitäminen tuo lapselle turvaa iltapäivään sekä ohjaa lapsen käytöstä toivottuun suuntaan. Tärkeitä ovat mm. kaikkien ottaminen mukaan leikkiin sekä kohtelias ja kunnioittava käytös ja puhetyyli. Ohjaajien aktiivinen osallistuminen ja läsnäolo sekä lasten leikkien havainnointi mahdollistavat varhaisen puuttumisen mallin toteutumisen.

Lasten välisiin riitoihin ja konflikteihin puututaan heti ja ne käsitellään perinpohjaisesti. Näistä tiedotetaan aina koteihin. Mahdollisiin kiusaamistapauksiin puututaan niin ikään heti ja ollaan aina aktiivisesti yhteydessä kotiin ja kouluun. Mahdollisten kiusaamistapausten loppumisen varmistamiseksi tehdään johdonmukaista seurantaa. Ohjaajilla on apuna ja työkaluna kiusaamisen ennaltaehkäisyyn Sopusakki -materiaali, jonka tunnekorttien ja tehtävien sekä leikkien avulla voidaan harjoittaa mm. omia tunteita sekä empatia- ja sympatiaa kykyä. Kun lapsi tunnistamaan ja nimeämään omia tunteitaan ja tunnereaktioitaan, hänen on entistä helpompi tulkita ja lukea toisen tunnereaktioita. Sympatiaa ja myötätuntoa tarvitaan, jotta lapset olisivat motivoituneita auttamaan ja tukemaan toisia. Materiaalin avulla voidaan harjoitella myös omien tunteiden hallintaa ja tapoja kiukun purkamiseen leikkien ja tehtävien kautta.

Ohjaajille varattu viikoittain aikaa tiimipalaveriin sekä kuukausittain käytävään kuukausipalaveriin yhdessä aluekoordinaattorin kanssa, jossa käsitellään mm. ryhmän ja yksilöiden kehitystä ja tarpeita sekä tukitoimia ja mahdollisia haasteita ja kuinka niihin puututaan.

Kerhojen säännöt löytyvät yksikkökohtaisista liitteistä.

5.2 Eettinen kehitys ja yhdenvertaisuus

Tavoitteena on luoda kerhoillemme toimintakulttuuri, joka edistää lasten, lasten ja aikuisten sekä aikuisten välistä dialogia ja osapuolten kohtaamista sävyttää molemminpuolinen kunnioitus ja ystävällisyys.

Ohjaajamme toimivat työssään roolimalleina lapsille ja ovat tietoisia, että lapset ottavat vastaan vaikutteita toimintaansa aikuisten toiminnasta. Ohjaajamme osallistuvat aktiivisesti toimintaan lasten kanssa ja esimerkiksi pienryhmätöihin ja vuorovaikutustilanteissa pystyvät tutustumaan jokaiseen yksilöön ja tämän mielenkiinnon kohteisiin. On tärkeää, että jokainen lapsi tutustuu ryhmän aikuiseseen ja aikuisesta välittyy lapselle välittävä huolenpito ja lapsi oppii luottamaan kasvattajaansa.

Ohjaajat toimivat työssään arvojemme, tavoitteidemme ja toimintatapojemme mukaisesti. Ryhmässä toimiessaan lapselle on tärkeää olla osallisena ryhmän sääntöjen laatimisessa ja ymmärtää, miksi säännöt on tehty. Meille on tärkeää, että jokainen kokee olonsa turvalliseksi tietäen, että aikuinen valvoo ja seuraa sääntöjen noudattamista ja pitää niistä kiinni. Lapsella on oikeus turvalliseen iltapäiväkerhopäivään ja niin ikään velvollisuus toimia ryhmässä siten, että se toteutuu kaikille.

Korostamme toiminnassamme yhteistyötä, osallisuutta ja suvaitsevuuksia sekä itsensä ja toisen arvostamista. Lapsille opetetaan yhteistyökykyä ja ohjataan suvaitsevaan ja erilaisuuden hyväksyvään käytökseen mm. ottamalla kaikki mukaan leikkiin, jakamalla leikkiryhmiä sekä järjestämällä toimintatuokioita, joissa lapset pääsevät toimimaan yhteistyössä ja kannustamaan toisiaan. Lasta tuetaan vuorovaikutustilanteissa ja kasvatuksessa vahvistetaan toiset huomioon ottavia käyttäytymismuotoja ja toimintatapoja sekä kohteliaita ja hyviä käytöstapoja. Toiminnassamme osallistetaan lapsia mm. kerhoapulaisina sekä päivittäisissä toiminnoissa. Niin ikään lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun yhdessä ohjaajien kanssa. Meille on tärkeää, että kerhon ilmapiiri on sellainen, jossa jokainen voi olla oma itsensä ja uskaltaa avoimesti ja turvallisesti tuoda esille omia ideoitaan sekä arvostaa itseään ja toista. Monikulttuurisuus sisällytetään teemaviikkoihin, jolloin lapsi oppii uutta kaverista tai kaverin kotimaasta askartelujen ja leikkien varjolla.

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Kerholla opetetaan lapsille myönteinen suhtautuminen ympäristöön ja luontoon sekä kestävään elämäntapaan mm. tekemällä luontoretkiä sekä askartelemalla kierrätysmateriaaleista.

Iltapäiväkerhossa harjoitellut toimintamallit lapsi pystyy siirtämään vapaa-ajantapahtumiin ja toimiin, mikä tukee lapsen hiljalleen tapahtuvaa itsenäistymistä.

5.3 Leikki ja vuorovaikutus

Toiminnassamme varataan paljon aikaa niin sisä- kuin ulkoleikeille. Jokaiselle päivälle on ohjelmassa yhteinen toimintahetki sekä vapaata valvottua leikkiä. Leikin lomassa lapsen sosiaaliset taidot vahvistuvat aikuisen ohjatuissa tai havainnoidessa tilannetta. Ohjatut yhteiset leikkihetket toimivat ryhmäytyksen ja vuorovaikutuksen tukena ja ohjattu toiminta madaltaa lapsen kynnystä osallistua leikkiin. Ohjaajien aktiivinen osallistuminen mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja ehkäisee mahdollisten ristiriitatilanteiden syntymistä. Pienryhmäleikeissä, joissa ohjaaja jakaa leikkiryhmiä ja leikkipisteitä myös hiljaisemmat lapset pääsevät helposti mukaan osalliseksi leikkiin ja saavat tukea ystävyyssuhteiden solmimisessa. Tämä myös omalta osaltaan toimii ryhmäytyksen tukena, kun lapset oppivat leikkimään kaikkien kavereiden kanssa.

5.4 Liikunta ja ulkoilu

Lastenliiton iltapäivätoiminnassa ei pääsääntöisesti ole yhtä tiettyä teemaa painotettuna vaan toteuttamassamme iltapäivätoiminnassa kaikissa toimipisteissä yleisinä painopisteinä ovat ulkoilu, liikunta ja leikit, kaudella 2020-2021 painottuen erityisesti ulkoiluun. Iltapäivätoiminnan innostavat omalla esimerkillään lapsia osallistumaan yhteisiin liikunnallisiin ulko- ja sisäleikkeihin. Yhteinen toiminta on omalta osaltaan mainio tapa lisätä tiivistä ryhmähenkeä. Kerhoillamme on käytössä erilaisia liikuntavälineitä. Lisäksi monella kerhollamme on mahdollisuus käyttää koulujen liikuntavälineitä. Ulkolelupäivinä lapsilla on myös mahdollisuus tuoda kerholle omia ulkoliikuntavälineitään. Kannustamme kerhoilla lapsia omaehtoiseen liikkumiseen ja arkiliikuntaan niin ikään ohjaajien innostavalla esimerkillä.

Olemme saaneet kaikilta kouluilta käyttöömmemme myös salivuoroja, joita käytämme niin ohjattuun yhteiseen liikkumiseen kuin omaehtoiseen leikkiin ja liikuntaan. Jaamme salia kahteen osaan, jolloin aktiiviset ja liikkuvat lapset pääsevät toisella puolella purkamaan energiaa ja toisella puolella on mahdollisuus erilaisiin pienryhmäleikkeihin mm. vilteillä istuen ja leluilla leikkien tai pelaten lautapelejä. Arkiliikuntaan innostamme lapsia mm. tekemällä pieniä kävelyretkiä lähialueen puistoihin ja luontoon. Pihalla ohjaajat osallistuvat aktiivisesti lasten leikittämiseen ja erilaisten liikuntaleikkien ja -pelien pystyttämiseen. Ulkoillessa kaikilla kerhoilla on käytössä heijastinliivit, jotka on todettu hyväksi käytännöksi lisäten turvallisuutta mm. helpottaen ohjaajia huomaamaan jokaisen paikalla olevan kerholaisen.

5.5 Ruokailu ja lepo

Lasta ohjataan välipalalla muodostamaan lautasmallin mukainen kokonaisuus aterialta. Välipalalahetkellä korostetaan hyviä käytös- ja pöytätapoja sekä ruokarauhaa. Kuten muussakin toiminnassa, välipalalla korostetaan pieniä kohteliaita sanoja, kuten kiitos ja ole hyvä. Välipalalahetken on tarkoitus toimia virkistävänä, miellyttävänä ja sosiaalisena tapahtumana lapsille. Sosialisointi rauhallisessa ympäristössä takaa ruokailuviihtyvyyden jokaiselle.

Lepohetki toteutetaan iltapäiväkerhoilla hiljaisen läksy-/lukuhetken muodossa. Toiminnassa varataan päivittäin noin 30 minuuttia aikaa rauhoittumiseen, jolloin lapset saavat tehdä läksyjä, lukea ja katsella kirjoja tai piirtää omassa rauhassa. Tarvittaessa pyrimme saamaan koululta käyttöön patjoja. Patjojen käyttömahdollisuus on riippuvainen myös koulun iltapäivätoiminnalle myöntämistä tiloista. Toimintaan sisällytetään aika ajoin myös rauhallisia satu- ja rentoutumis- ja venyttelyhetkiä.

5.6 Kulttuuri ja perinteet

Kulttuurin ja perinteet huomioimme kerhoilla viikkoteemoissa. Kerhoilla tutustua erikulttuureihin mm. maailman maat teemaviikolla ja kohdemaita valittaessa otamme ryhmäläisten kulttuuritaustat huomioon. Tämä on mainio tilaisuus muulle ryhmälle tutustua kerhokavereiden kulttuuriin ja muodostaa myönteinen ja

Toimintasuunnitelma 2020-2021

suvaitsevainen mielikuva. Huomioimme toiminnassa myös kalenterivuoden kohokohdat kuten Joulukuukauspäivä, Kalevalapäivä, Ystävänäpäivä, Laskiainen, Vappu jne. Tämän lisäksi kerhoilla opetetaan lapsille erilaisia perinneleikkejä, kuten esimerkiksi väriä ja peiliä.

5.7 Kädentaidot ja askartelu

Ohjaajat suunnittelevat lapsille viikoittain ikäryhmälle sopivan hienomotorisia taitoja harjoittavan kädentaitojen puuhan. Toimintaa suunnitellaan monipuolisesti erityyppisille lapsille sukupuolineutraalisesti esim. viikkoteemojen mukaisesti kuten avaruusviikko ja luontoviikko. Tämä on hyvä väylä tutustuttaa ja innostaa kädentaitoihin myös niitä lapsia, jotka eivät muutoin ole kiinnostuneita kädentaidoista. Tavoitteena on myös innostaa lapsia omatoimiseen askarteluun ja piirtämiseen, jolloin lapsi voi harjoittaa omaa luovuuttaan. Kerhoilta löytyy monipuolisesti erilaisia askartelu- ja piirustusmateriaaleja. Kestävän kehityksen mukaan hyödynnämme monipuolisesti luonnosta saatavaa materiaalia sekä kierrätysmateriaalia. Kädentaidot voivat tarkoittaa toiminnassa myös ulkona tapahtuvaa kädentaitojen toimintaa kuten minimajojen rakentamista, luonnonmateriaaleilla tehtäviä pihatauluja sekä lumilintojen rakentamista.

5.8 Kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu

Kauden teemoja ja toimintaa suunniteltaessa on nämä sisällytetty viikkoteemoihin. Toteutusmuotoina ovat esimerkiksi liikuntahetket, levyraudit, pantomiimit sekä lasten omat näytelmät ja leikit. Kielellistä ilmaisua ja vuorovaikutustaitoja taitoja harjoitellaan myös esimerkiksi keskustelu- ja satuhetkien avulla. Toimintaa siirretään ulkotoiminnaksi esimerkiksi pitämällä satuhetkiä ulkona sekä pitämällä rentoutushetkiä luonnonhelmassa mm. kuunnellen luonnon ääniä.

5.9 Mediataidot

Mediataitoja harjoitellaan kerhoillamme mm. erillisenä mediakasvatus-viikkona, jolloin kerholla internetin lisäksi tutkitaan aikakauslehtiä ja hyödynnetään niitä kädentaidoissa. Lisäksi tutkimme valokuvia ja satukirjoja ja halukkaat voivat tehdä esimerkiksi nukketeatteriesityksen. Arkiaskareiden ohella harjoitellaan kännykän käytön pelisääntöjä ja erillisenä pelikonsolipäivänä opetellaan pelimaailman ymmärtämistä aikuisen tuella sekä harjoitellaan pelihetken sosiaalisuutta. Kerhoilla katsotaan mahdollisuuksien mukaan kuvia ja tietoiskuja mediasta. Käytössämme on mm. MLL:n materiaali Reilusti ryhmässä; sosiaalisten taitojen taituriksi, johon liittyy dvd-tietoiskut ja erilaiset opetukselliset toimintatuokiot.

5.10 Arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa

Iltapäiväkerholaiset osallistuvat kerholla arkiaskareisiin ja heitä vastuutetaan tällä tavoin esimerkiksi huolehtimaan omien leikkien jälkien siivoamisesta sekä kerhon tavaroiden huolehtimisesta. Kaikilla kerhoilla toimii viikoittain vaihtuvat kerhoapulaiset, jotka saavat auttaa ohjaajia päivittäisissä askareissa. Ohjaajien vastuulla on luoda kerholla turvallinen toimintaympäristö, jossa käyttäydytään hyvien tapojen mukaisesti toiset huomioon ottaen sekä noudatetaan yhteisiä pelisääntöjä. Kerholla toimitaan luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen. Tätä harjoitellaan mm. luontoretkillä, jossa on mahdollisuus tutkia kasvillisuutta ja pieneliöitä kunnioittaen heidän elinympäristöään. Retket lähiympäristöön ja lähiympäristön luontoon auttavat lasta oman elinympäristön hahmottamiseen sekä sen kunnioittamiseen. Kestävän elämäntavan pääperiaatteet opetetaan lapsille kerhoilla päivittäisissä toiminnoissa huomioimalla ekologisuus (sammutetaan valot kun lähdetään, paperin kulutus, veden kulutus jne.) ja kierrätys (mm. askartelutarvikkeiden käyttö, jätteiden lajittelu).

5.11 Erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Erilaisia tiedollisia ja taidollisia aihepiirejä käsitellään kerhoilla monipuolisesti viikkoteemoissa leikkien ja pelien varjolla kuten liikenneviikko (liikennekasvatus), mediaviikko (mediakasvatus), avaruusviikko jne. Kerholta löytyvät tietokirjat ja pelit sekä kirjaston aineisto auttaa lasta tutustumaan tiedonmaailmaan. Kerholla järjestettävät kierrätysrastit ynnä muut tietovisat ovat lapselle mieluisa tapa oppia uutta. Liikkumista edistävä hanke; liikkuva koulu tuo myös iltapäivätoiminnalle hyvän mahdollisuuden uudistaa entisestään toiminta ja lisätä lapsen oppimistapoja liikuntaleikkien kautta. Tiedollisesti eriaiheiset toiminnalliset rastit toimivat esimerkkinä liikkumisen edistämisestä opetuksen yhteydessä. Viikkoteemat toimivat vuosikalenteriin

Toimintasuunnitelma 2020-2021

suunniteltuina kokonaisuuksina, joissa tiedolliset (esim. keskusteluhetket) ja taidolliset osiot (mm. liikunta, kädentaidot) muodostavat yhdessä kokonaisuuden viikkoon.

6 TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6.1 Yhteistyö

Iltapäivätoiminnan keskeisimpiä tavoitteita on kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen. Tavoitteenamme on tehdä tiivistä yhteistyötä ja luoda avoin ja luottamuksellinen sekä keskinäiseen kunnioitukseen perustuva yhteistyö kodin ja iltapäivätoiminnan sekä koulun ja iltapäivätoiminnan välille. Tämän toteutuminen on lapsen edun mukaista ja mahdollistaa yhtenäisen päivän rakentamisen lapselle. Ohjaajat ovat selvillä koulun toimintakulttuurista ja järjestyssäännöistä.

6.1.1 Yhteistyö kodin kanssa

Kodin kasvatustyön tukeminen edellyttää ohjaajilta avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta kotien kanssa. Yhteydenotot voivat tapahtua kasvotusten, puhelimitse tai tekstiviestillä. Kodin kanssa käytävä yhteistyö on tietysti myös joka päivä tapahtuvaa kuulumisten vaihtoa, mikäli lapsi haetaan iltapäiväkerhosta. Tarvittaessa järjestämme huoltajille erillisen tapaamisen ohjaajien kanssa. Huoltajat ovat sähköisesti täytetyssä lapsentietolomakkeessa kirjanneet oleellisia ennakkotietoja lapsista. Yhteystiedot löytyvät lapsentietolomakkeiden lisäksi kerhokännyköistä. Tiedossamme ovat myös varahakijat, mikäli lapsi lähtee jonkun muun kuin huoltajan matkaan tai huoltajia ei jostain syystä tavoiteta. Vanhempia pyydetään ilmoittamaan iltapäiväkerhoon sairastumisen lisäksi lapsen elämän tärkeät tapahtumat esim. pikkusisaren syntymä, läheisen kuolema tai koulussa, kotipihalla tai kerhossa tapahtunut hännäminen.

Huoltajille tiedotetaan toimintasuunnitelmasta ja iltapäivätoiminnan sisällöstä kauden alussa pidettävässä vanhempainillassa, joka voidaan pitää Teams-yhteyden avulla. Toimintasuunnitelma on nähtävissä kerhoilla. Ohjaajat toimittavat elo-syyskuun vaihteessa koteihin toimintasuunnitelman yksikkökohtaisen liitteen, josta löytyy mm. kerhokohtainen kausisuunnitelma, kauden viikkoteemat, kerhon aikataulut sekä säännöt. Iltapäivätoiminnan ohjaajat tiedottavat vanhempia kerhopäivien toiminnasta kuukausittain koteihin sähköpostitse lähetettävillä tiedotteilla.

6.1.2 Yhteistyö koulun kanssa

Arvostamme suuresti koulun kanssa tehtävää yhteistyötä ja pyrimme siihen, että kaikista asioista voidaan keskustella avoimesti ja että tieto kulkee iltapäivätoiminnan ja koulun välillä sujuvasti. Lapsen päivän kokonaisuuden kannalta on tärkeää ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää toimivaa tiedonkulkua ja yhteistyötä koulun kanssa. Iltapäivätoiminnan ohjaajat solmivat koulun kanssa heti lukuvuoden alussa yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan tiedonkulusta, yhteistyömuodoista, tilojen ja välineiden käytöstä sekä yhteisistä säännöistä ja kasvatusperiaatteista. Noudatamme koulujen painotuksia, toimintakulttuuria ja järjestyssääntöjä, koska on tärkeää, että lapsi tuntee olonsa turvallisiksi samojen sääntöjen ympäröidessä häntä.

Esitietolomakkeissa olemme pyytäneet huoltajilta luvan keskustella koulun henkilökunnan kanssa toimintamme kannalta oleellisista asioista. Puuttuvat tiedonsiirtoluvat olemme ilmoittaneet koululle yhteistyösopimuksen kirjoittamisen yhteydessä.

Ohjaajat toimittavat koulun kansliaan ja lasten opettajille iltapäiväkerhon kuukausitiedotteen.

Kaikki ohjaajamme on perehdytetty mm. henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuussäädöksiin sekä lastensuojelun velvoitteisiin.

6.1.3 Yhteistyö kunnan kanssa

Toimiva yhteistyö ja tiedonkulku kunnan ja Uudenmaan Lastenliiton välillä on tärkeää. Yhteistyö kunnan kanssa on jatkuvaa ja aktiivista, ja toimintaa kehitetään yhteistyössä heidän kanssaan. Toiminnan tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi osallistutaan kunnan järjestämiin tapaamisiin ja kokouksiin.

Toimintasuunnitelma 2020-2021

6.2 Välipala

Välipala tarjoillaan koulun ruokasalissa toimipaikasta riippuen n. klo 13.40-14.30 välillä. Koronatilanne huomioiden voidaan välipala järjestää myös muussa tilassa ja porrastetusti. Välipalatilauksissa on huomioitu mahdolliset erityisruokavaliot. Laajakalliossa, Kirkkoharjussa ja Vuorenmäessä ostamme välipalan Kirkkonummen kunnan ruokapalvelulta. Välipala on ruokasuositusten mukainen sekä monipuolinen ja terveellinen.

6.3 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Noudatamme Lastenliitto ry:n turvallisuusohjeistoa sekä koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Kerhoilla on kerhokohtainen kriisisuunnitelma yhteystietoineen ja yleisimpiä ensiapuohjeita. Tapaturma-, onnettomuus-, tulipalo-, karkaamis-, katoamis- sekä muissa mahdollisissa kriisitilanteissa toimimme näissä olevien ohjeiden mukaisesti. Ryhmän ohjaajat on perehdytetty ensiaputaitoihin ja / tai vähintään ryhmän yhdellä ohjaajalla on voimassa oleva EA-kortti. Tärkeät puhelinnumerot on tallennettu aina mukana kulkevaan kännykkään. Lisäksi ohjaajat täyttävät aina retkille Lastenliiton retken turvallisuussuunnitelman. Retkillä on aina mukana puhelimen ja lapsilistan lisäksi ensiapulaukku. Erityisesti korona-aikana toiminnassa panostetaan ja huolehditaan mm. käsihygienista, turvaväleistä, tilan tuuletuksesta ja ohjaajat pyyhkivät tarvittaessa tilojen pintoja desinfioidulla pesuaineella päivän aikana.

6.4 Toiminta-aika, asiakasmaksut ja rahoitus

Lapset tulevat kerhoon klo 12, 13 tai 14 heti koulupäivän päätyttyä. Kerho on avoinna arkikoulupäiväisin klo 17 asti.

Iltapäivätoimintaan kokoviikkoisena osallistuvan asiakasmaksu on 155 €/kuukausi. Osa-viikkoisen asiakasmaksu on 100 €/kuukausi (max. 3 päivää/ viikko).

Uudenmaan Lastenliiton iltapäivätoiminnan talousarvio koostuu asiakasmaksuista ja kunnan maksamista avustuksista.

6.5 Vakuutukset

Iltapäivätoimintaan osallistuvat lapset on vakuutettu tapaturman tai vahingon varalta OP-vakuutuksessa. Vakuutusnumero: 16-468-961-3

6.6 Tilat ja lapsimäärät

Leikkien ja pelien jälkeen lapset siistivät itse leikin jäljet. Ohjaajat tarkistavat ja siistivät käytössä olleet tilat aina päivän päätteeksi, jotta ne jäävät siistiin kuntoon ja ovat muiden käytettävissä iltapäiväkerhon jälkeen. Kts. Toimipistekohtainen liite.

7 TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Toimintasuunnitelma ja Lastenliiton iltapäivätoiminnan laatukriteerit käydään yhdessä läpi ohjaajien kanssa perehdytyspäivillä ennen kauden alkua. Ohjaajat saavat vaikuttaa kerhojensa toiminnan sisältöön omien vahvuuksiensa ja ryhmän lasten mielenkiintojen mukaan. Pyrimme avoimeen vuorovaikutukseen lasten ja vanhempien kanssa. Pyrimme kauden aikana jatkuvasti kehittämään toimintaamme yksilöiden ja ryhmän kannalta parhaalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon mm. lasten ja vanhempien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta saamiamme toiveita ja palautteita. Kauden aikana toteutamme huoltajille toiminnan arviointi- ja palautekyselyn. Kevätkaudella täytämme yhdessä ohjaajien kanssa Lastenliiton iltapäivätoiminnan laadunarviointilomakkeen. Keräämämme palautteen ja omien huomioittemme perusteella kirjaamme onnistumiset ja kehittämiskohteet ylös, sekä mietimme niiden pohjalta jatkotoimia. Huoltajapalautteen tulokset toimitamme tiedoksi kouluille sekä sivistystoimeen.